

CAM CULTURAL

FRAN LOPEZ BRU

FRAN LÓPEZ BRU

OCTUBRE 1991

CUADERNOS DE ARTE DE LA
CAJA DE AHORROS DEL MEDITERRANEO
ELCHE

LA PRESENTE MONOGRAFÍA RECOGE
LA EXPOSICIÓN DE LA PINTORA
FRAN LÓPEZ BRU, PRESENTADA EN LAS
SALAS DE EXPOSICIONES DE LA CAJA
DE AHORROS DEL MEDITERRANEO
EN ELCHE, CALLE HOSPITAL, 26. DEL
4 AL 25 DE OCTUBRE DE 1991.

EL JARDÍ DE FRAN

Gaspar Jaén i Urban, *arquitecte i escriptor*

Després de ser uns quants anys a Madrid, Fran López torna a mostrar a Elx els seus quadres, cosa que no feia des del 1989, quan exposà a la Casa de la Festa els preciosos treballs preparatoris del cartell de les Festes d'agost d'aquell any que li havia estat encomanat per l'alcalde d'Elx. Aleshores vam poder veure prop de quaranta dibuixos i pintures on coincidien la vitalitat de la Festa d'Elx i la vitalitat de Fran, uns treballs que, com indicava Vicenta Pastor eren «una pintura que acarona la matèria, que sembla insinuada perquè hem de mirar més endins, buscant la fascinació de la seua música interior».

Lluny d'Elx, Fran treballa intensament en llenços el contingut dels quals poc o res té a veure amb la nostra població ni amb el seu paisatge ni amb la seua escola de pintura arrelada en el segle passat. La relació entre la pintura de Fran i Elx es limita a que Elx fou el lloc de naixença de la mà que crea aqueixa pintura. ¿Pintora d'Elx? Pot ser sí, però només en la mesura que aquí vingue al món, aquí va tenir les seues emocions primeres i primitives i aquí torna sovint per a alegria de tots nosaltres. Fran va molt més enllà d'Elx. Com tants fills i filles d'Elx, lluny d'aquí fan la seua vida i la seua obra, la qual, molt probablement, poden fer amb tanta intensitat i dedicació precisament per que son lluny. Es curiós que alguns personatgets locals reverencien tot allò que se n'ha anat i viu fora d'Elx només pel fet de ser fora, sense saber veure que és la seua mediocritat allò que fa d'Elx un poble mediocre que no deixa fer aquí el que es pot fer fora. ¿Acabarem alguna volta de fer del nostre poble una ciutat?

Recorde ara la carta que l'il·licità Ramón Jaén dirigí a Pere Ibarra des de la universitat de Berkeley, on feia de catedràtic, i que Ibarra exhumà a la mort de Jaén el 1919: «V. sabe como somos todos en Elche: a fuerza de no querer tener miras amplias, nos hemos quedado todos miopes y no nos agrada sino lo que se refiere a nosotros mismos: lo de los otros o nos tiene sin cuidado o nos irrita si es bueno (...) He visto poca gente tan despierta, tan inteligente como la de Elche, pero no saben poner en buen servicio toda esa fuerza moral que no sirve más que para nutrir las banderías como si aún viviésemos en plena Edad Media. Todo personal: ninguna cosa he visto en mi pueblo que haya alcanzado el puro valor de lo ideal. Todo vuela a ras de tierra. Yo vi a tiempo eso y huí de ello». Pot ser en algún moment hajam de parlar dels dos exilis que hem patit molts il·licitans que treballem en els àmbits de la cultura: l'exili dels que se'n van haver d'anar fora i l'exili dels que ens vam haver de quedar dins. Precisament Ramon Jaén i Pere Ibarra podrien ser dos exemples paradigmàtics de l'exili exterior i l'exili interior dels fills d'Elx. Una mateixa tristesa.

Però seguim amb l'obra de Fran: lluny de les misèries locals Fran pinta en una casa que diuen que és ampla i lluminosa i ha fet a Madrid dues exposicions de les quals se n'ha parlat prou i bé. Un crític que personalment estime, José Manuel Bonet, ha dit dels seus quadres que són «com una bocanada de aire fresco» i que «en estos tiempos en que tantos de nuestros creadores se dedican a la ingrata tarea de enfriar su trabajo (...) ella sigue optando por pintar cuadros líricos, deleitosos, en los que hay color, poesía, calma, sentimiento del espacio».

Fran havia treballat amb gran fragilitat textures, signes i ideografies fets amb ratlles o punts, havia fet collages de tela o de papers translúcids o transparents que unes voltes semblaven dibuixos del llunyà orient, i unes altres tenien ors i vels de Bizanci. I ara exposa els seus darrers treballs al Passapoga de la Glorieta. Es tracta d'uns vint llenços, la major part de grans dimensions, on hi ha l'esclat d'alegria d'un jardí en primavera, com si hagueren florit els jardins de

Fran i s'hagueren omplir de colors i formes difuminades que semblen animals tous, insectes blaus, flors gegantines.

Les sensacions tàctils, materials, els fragments de paper o cartó de caires esgarrats, els vels transparents de papers sobreposats, que havien estat habituals en l'obra de Fran dels darrers anys, han esdevingut aquí magestuoses explosions de color, grans focs de pòlvora i coloret, enormes roses marines. Els quadres es troben formats per taques sense límit ni perfil, que semblen augmentar de grandària damunt el llenç, moure's sense línies ni dibuix, taques de colors borratxos de primavera i d'alegria com els jardins i les serres després de les dolces pluges d'abril. Hi ha algunes formes que semblen pròximes a la figuració, però és com quan ú mira els núvols del cel i hi creu veure formes o figures de coses conegudes o familiars, rostres, vaixells, dimonis, plànols de ciutats o de nacions.

Hi ha formes de rosa i de blau, grans florasses a través dels vels de l'aigua que emboiren la retina. Hi ha blaus, verds i grisos com la mar, escumes, algues, praderes de posidònia, arrecifs de coral que, tot plegat, em fan recordar les flors de temporada que esclaten al jardí de l'hort en abril i maig, espueles voladores, clavellines roses, flors blaves de l'aranya, molinets que van per l'aire, petites esferes voladores, com mons que anuncien la primavera, nenúfars blancs damunt d'una aigua blava o blanquinosa. I hi ha també els animals del jardí: caragols, petites serps d'aigua, capgrossos que mouen la cua dins la bassa verda o les séquies amb aigua. Un jardí imprès en teles estampades per a vestits vistosos, en fundes de matalassos i cabecers.

El jardí de Fran és un jardí en moviment on hi ha pomeres amb pomes tardanes que es mouen amb l'aire, arbres florits, branques nues, de pruneres o de melocotoners a meitat de la primavera, abans de la florida. Es tracta, però, d'un jardí conreat, civilitzat i savi, no del camp agrícola, utilitari, ni del territori salvatge, lliure i espontani, ni de l'espai natural, protegit i observat.

Aquest abril de Fran i els seus colors, lleuger i alegre, m'ha fet recordar una camiseta pintada per ella fa uns anys amb vistes de cotxes i ciutats que em va regalar sa germana Marga, l'arquitecta. Era cap a l'any 1983 o 1984, Fran acabava de titular-se en Belles Arts a l'Escola de València i passava una temporada a Elx i, amb Joaquina Mora, pintaven samarretes de colors cridaners i les venien als amics. No ens enganyem, però. A tota l'obra de Fran hi ha una immediatesa llargament meditada, una frescor que prové del treball insistent, unes troballes que no són de l'atzar sino de la búsqueda contínua i persistent. Es el valor de la insistència en el treball, en la recerca de l'expressió i de la forma suggerent, compacta i unitària.

La vesprada que vaig ser a la sala de la CAM, tot sol, prenent notes d'aquell espectacle prodigiós de colors purs, gairebé sense forma, que tenia al davant dels ulls, vaig fer la prova: vaig ajuntar cinc o sis quadres i, malgrat les maleïdes columnes i el maleït embolic de focus i cables del trespol que no em deixaven centrar-me bé en el muntatge que havia fet, vaig veure clarament que es tractava d'un sol quadre que havia estat trossejat. Una obra unitària que tenia voluntat d'emparentar-se amb aquelles extenses sagues de la pintura al fresc sobre l'espai de l'arquitectura: les sales d'estar de Matisse, els murals de Renau a Mèxic o Berlín, la Capella Sixtina de Miguel Angel o el trespol de Saura a la Diputació Provincial d'Osca.

Voldria acabar aquestes notes amb les paraules amb les quals Jaén concloïa la seua carta: «a pesar de todo, parece que hay ahora un grupo de muchachos que lee y estudia i vive apartado de la política, esa política de Casa la Vila. ¿Hay algo de eso? Dios lo quiera». Sempre he pensat que amb l'obra de Fran, lluny d'Elx o des d'Elx, ben feta i meditada, el nostre poble esdevenia una mica més culte, més jove, una mica més ciutat.

□ ÓLEO SOBRE TELA, 160x200 cms.

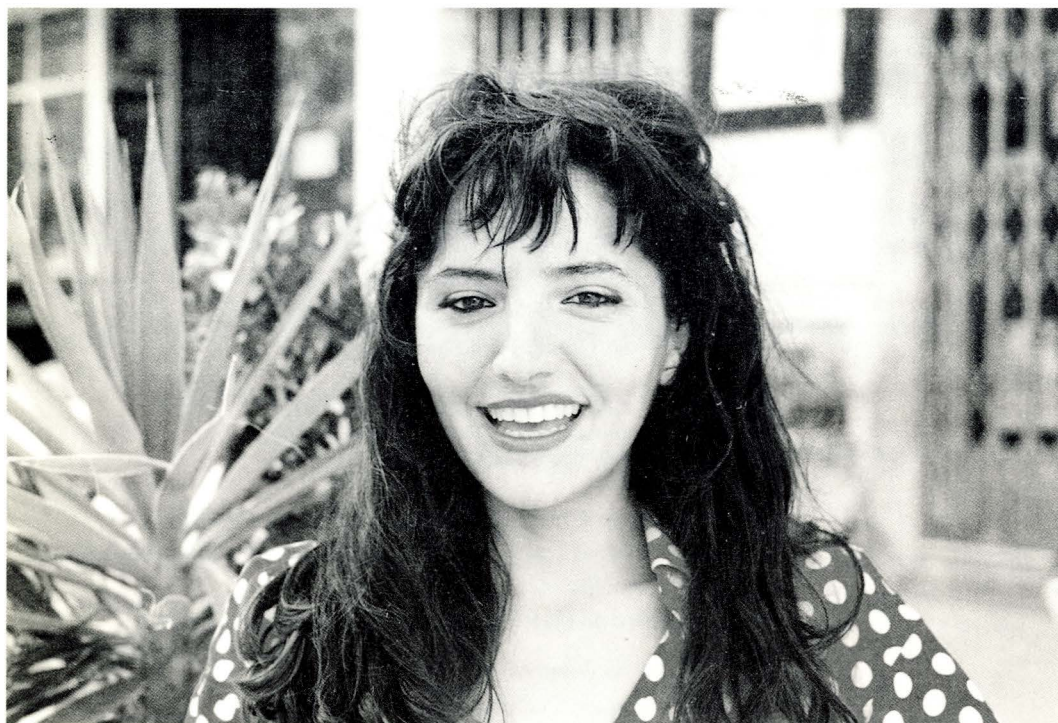

□ ÓLEO SOBRE TELA, 200x160 cms.

□ ÓLEO SOBRE TELA, 160×200 cms.

FINA Y ELVIRA

FRAN LÓPEZ BRU
(Elche, Alicante, 1959)

Licenciada en Bellas Artes por la Facultad
de San Carlos de Valencia en 1983.

EXPOSICIONES INDIVIDUALES

- 1985 — Octubre-Noviembre: Diputación Provincial de Granada
- 1988 — Galería Víctor Martín. Madrid.
- 1989 — «El Misterio». Casa de La Festa. Elche.
- 1990 — Galería Víctor Martín. Madrid.

TÍTULOS PUBLICADOS

- 1.—PINTORES ILICITANOS NACIDOS EN EL SIGLO DIECINUEVE
- 2.—COLECCIÓN MORÉ
- 3.—EVOLUCIÓN HISTÓRICA DE LA MÁQUINA DE COSER
- 4.—ANTONI COLL
- 5.—CARLOS CANET
- 6.—AURELIA MUÑOZ
- 7.—JOSÉ MANUEL FERNÁNDEZ MELERO
- 8.—FRAN LÓPEZ BRU

FICHA TÉCNICA

DIRECCIÓN: José Jurado
TEXTOS: Gaspar Jaén
FOTOGRAFÍAS: Ulises Blanco
DEPÓSITO LEGAL: A-785-1991
IMPRIME: Segarra Sánchez, S. A.